

Działalność i osiągnięcia Instytutu Reumatologii

Activities and achievements of the Institute of Rheumatology

Anna Filipowicz-Sosnowska

Instytut Reumatologii im. prof. dr hab. med. Eleonory Reicher w Warszawie

Wielokierunkowa działalność Instytutu Reumatologii była realizowana od początku powstania tej placówki i dotyczyła: działalności leczniczej, obejmującej diagnostykę i leczenie osób z chorobami reumatycznymi z terenu całego kraju, organizacji leczenia w zakresie chorób reumatycznych i nadzoru specjalistycznego w Polsce, działalności naukowo-badawczej, dydaktyki, współpracy międzynarodowej z licznymi ośrodkami reumatologicznymi w Europie i USA oraz działalności wydawniczej.

Działalność lecznicza

Działalność lecznicza Instytutu Reumatologii realizowana jest w wysoko specjalistycznych, wieloprofilowych klinikach zarówno dla chorych dorosłych, jak i w wieku rozwojowym, w tym w: Klinice i Poliklinice Reumatologii Wieków Rozwojowego, Klinice i Poliklinice Reumatologii Dorosłych, Klinice i Poliklinice Układowych Chorób Tkanki Łącznej, Klinice i Poliklinice Reumoortopedii, Klinice i Poliklinice Neuroortopedii i Neurologii, Klinice Rehabilitacji Reumatologicznej oraz w Specjalistycznej Poradni Reumatologicznej. Działalność lecznicza obejmuje hospitalizację i konsultacje pacjentów najcięższej choroby na różne postaci chorób reumatycznych z całego kraju. Przy współpracy z zakładami teoretycznymi Instytutu Reumatologii: Mikrobiologii i Serologii, Patofizjologii, Immunologii i Anatomii Patologicznej, Biochemii, Diagnostyki Laboratoryjnej, Diagnostyki Obrazowej, znacznie poszerzono zakres wykonywanych nowoczesnych badań specjalistycznych: biochemicznych, immunologicznych, patomorfologicznych, immunohistochemicznych i obrazowych w celu udoskonalenia diagnostyki i leczenia chorób reumatycznych. W klinikach wprowadzone zostały nowoczesne metody terapii i aktualne strategie terapeutyczne, zalecane przez międzynarodowe gremia reumatologiczne. W Klinice Reumoortopedii stale udoskonalana jest tech-

The activities of the Institute of Rheumatology have always been multidirectional; since its establishment it has provided therapy, that is diagnostic procedures and treatment for patients with rheumatic diseases from all over the country, and has been involved in the organisation of health care services with regard to rheumatic diseases and specialist supervision in Poland, research, didactics, international co-operation with many rheumatological centres in Europe and the US, and publishing activities.

Treatment

The Institute of Rheumatology provides treatment through highly specialist, multiple-profile clinics for both adult patients and children, including: Paediatric Clinic, The Rheumatological Clinic and Polyclinic for Adults, Connective Tissue Diseases Clinic and Polyclinic, The Orthopaedic Rheumatology Clinic and Polyclinic, The Spondylo-Neurosurgical Clinic and Polyclinic, The Rehabilitation Clinic and The Specialist Rheumatological Out-Patient Clinic. Treatment options include in-patient care and consultations for patients with the most severe forms of rheumatic diseases from all over the country. In co-operation with its theoretical departments: Microbiology and Serology, Pathophysiology, Immunology and Pathological Anatomy, Biochemistry, and Diagnostic Imaging, the Institute of Rheumatology has introduced a wide spectrum of modern specialist diagnostic techniques: biochemical, immunological, pathomorphological, immuno-histochemical, and imaging, with the aim of perfecting the diagnostic procedure and treatment of rheumatological diseases. Modern therapies and current therapeutic strategies recommended by the international rheumatological community have been introduced to the clinics. The Orthopaedic Rheumatology Clinic strives incessantly to perfect surgical techniques

---

Adres do korespondencji:

prof. dr hab. med. Anna Filipowicz-Sosnowska, Instytut Reumatologii im. prof. dr hab. med. Eleonory Reicher, ul. Spartańska 1, 02-637 Warszawa

Praca wpłynęła: 5.08.2011 r.

nika wykonywanych zabiegów, aby zwiększyć skuteczność leczenia chirurgicznego. W ostatnim okresie powołano nowe kliniki i oddziały diagnostyczno-terapeutyczne, takie jak: Oddział Jednego Dnia przy Klinice Układowych Chorób Tkanki Łącznej, Oddział Wczesnej Diagnostyki Zapalenia Stawów, Oddział Dzienny Usprawniania Lecznictwo z Przychodnią, Zakład Anestezjologii i Intensywnej Opieki Medycznej. W klinikach Instytutu Reumatologii rocznie hospitalizowanych jest 9192 chorych.

Opieka Specjalistyczna na poziomie poradnictwa ambulatoryjnego została poszerzona o Poradnię Leczenia Bólu i Poradnię Osteoporozy. Poradnie udzielają rocznie 27 152 porad.

Organizacja leczenia w zakresie chorób reumatycznych i nadzoru specjalistycznego w Polsce

Istotną działalnością Instytutu Reumatologii była jego inicjatywa w tworzeniu poradni reumatologicznych, zwłaszcza wojewódzkich, oraz szpitalnych oddziałów reumatologicznych w całym kraju. W latach 50. ubiegłego wieku powstało 140 poradni reumatologicznych, głównie dzięki inicjatywie Instytutu Reumatologii. W latach 60. liczba poradni reumatologicznych, które miały pod opieką 250 000 chorych, wzrosła do 500. W ramach ustalonego statutowo nadzoru specjalistycznego, a także z tytułu pełnienia do 1995 r. funkcji specjalisty krajowego, pracownicy Instytutu podejmowali inicjatywę i współuczestniczyli w tworzeniu reumatologicznych oddziałów szpitalnych. Do 2000 r. liczba łóżek szpitalnych na oddziałach reumatologicznych w Polsce wynosiła 2830. Obecnie jest 87 takich oddziałów. Do roku 1995 r. Instytut Reumatologii był odpowiedzialny za organizację nadzoru specjalistycznego. Raz w roku organizowano konferencje praktyczno-szkoleniowe dla ordynatorów oddziałów reumatologicznych i poradni reumatologicznych, na których przedstawiano i dyskutowano aktualne trendy w diagnostyce, leczeniu i monitorowaniu chorób reumatycznych. Unikalną inicjatywą na skalę międzynarodową było stworzenie programu dyspensaryzacji chorych na choroby reumatyczne, z uwzględnieniem rozpoznań. Pracownicy Instytutu Reumatologii wnieśli ogromny wkład w uznanie reumatologii za odrębną specjalizację.

Działalność naukowo-badawcza

Działalność naukowo-badawcza należy do kolejnych statutowych zadań Instytutu Reumatologii. Główny kierunek badań dotyczy poznania mechanizmów prowadzących do indukcji procesu zapalnego, zmian odpowiedzi immunologicznej, zaburzeń w składzie płynów ustrojowych i strukturze narządów wewnętrznych w celu ich wykorzystania w diagnostyce, leczeniu, monitorowaniu i profilaktyce chorób reumatycznych. Działalność naukowo-badawcza jest wielokierunkowa i obejmuje wiele aspektów związanych

with the aim of improving the efficacy of surgical treatment. New clinics and diagnostic and therapeutic wards have been added recently, such as the One-Day Stay Ward attached to the Systemic Diseases of the Connective Tissue Clinic, The Early Diagnosis of Arthritis Ward, The Therapeutic Rehabilitation Day-Care Ward and Polyclinic, and The Anaesthesiology and Intensive Care Department. Annually, 9192 patients are admitted to the clinics of the Institute of Rheumatology.

The Pain Relief and Osteoporosis Outpatient Clinics have extended specialist outpatient care services. The clinics see 27 152 outpatients annually.

The structure of rheumatological disease health care and specialist supervision in Poland

A significant aspect of the activity of the Institute of Rheumatology was its initiative to establish rheumatological outpatient clinics, particularly regional clinics, and rheumatological hospital wards all over the country; the first 140 rheumatological outpatient clinics were established in the 1950s, mainly on the initiative of the Institute of Rheumatology. In the 1960s, the number of rheumatological outpatient clinics increased to 500, providing health care services for 250 000 patients. Institute personnel have undertaken initiatives and collaborated in the creation of rheumatological hospital wards in accordance with provisions regarding statutory specialist supervision, as well as on account of fulfilling, since 1995, the duties of national specialists. By the year 2000, the number of hospital beds had increased nationwide to 2830. There are currently 87 rheumatological hospital wards. Up till 1995, the Institute of Rheumatology was responsible for organising specialist supervision. Practical and didactic conferences were organised once a year for heads of rheumatological wards and rheumatological outpatient clinics, where current trends in diagnostics, treatment and the monitoring of rheumatological diseases were presented and discussed. A unique initiative on an international scale was the creation of an active counselling programme for patients with rheumatic diseases that took into account their diagnosis. The personnel of the Institute of Rheumatology contributed significantly to the recognition of rheumatology as a separate medical specialty.

Research

Research is another of the statutory tasks of the Institute of Rheumatology. The main direction of research concerns gaining insight into the mechanisms leading to the induction of the inflammatory process, changes in immunological response, aberrations in body fluid content,

z problematyką chorób reumatycznych. W tym głównie dotyczy:

- określenia roli synowocytów typu fibroblastycznego, szpiku kostnego, stawowej i pozastawowej tkanki tłuszczowej, produkcji cytokin oraz kluczowych mediatorów dojrzewania i aktywacji osteoklastów w inicjacji oraz podtrzymywaniu procesu zapalnego i destrukcji stawów – w celu racjonalnej interwencji terapeutycznej,
- udoskonalenia i wprowadzenia do praktyki nowoczesnych metod diagnostycznych: biochemicznych, immunologicznych, morfologicznych, immunohistochemicznych i obrazowych (ultrasonografii, tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego) w różnych postaciach układowych chorób tkanki łącznej u dorosłych i pacjentów w wieku rozwojowym,
- wykazania odrębności klinicznej różnych postaci układowych chorób tkanki łącznej u dorosłych i pacjentów w wieku rozwojowym,
- wprowadzenia nowoczesnych leków modyfikujących przebieg choroby, w tym leków biologicznych, nowych strategii terapeutycznych w leczeniu układowych chorób tkanki łącznej,
- zastosowania współczesnych metod oceny aktywności choroby, postępu zmian radiologicznych, niepełnosprawności oraz ścisłej kontroli choroby,
- poznania czynników warunkujących rozwój niepełnosprawności u osób z chorobami reumatycznymi i opracowanie metod zapobiegających jej wystąpieniu,
- opracowania rekomendacji postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w najczęstszych chorobach reumatycznych u dorosłych i chorych w wieku rozwojowym (w 2004 r. i aktualizacja w 2011 r.),
- udoskonalenia metod chirurgicznego leczenia zmian destrukcyjnych stawów, w tym: bezcementowej endoprotezoplastyki stawu biodrowego, endoprotezoplastyki stawu kolanowego, zabiegów rekonstrukcyjnych i endoprotez stawów ręki z użyciem nowoczesnych technik operacyjnych,
- wprowadzenia zabiegów artroskopowych do leczenia utrwalonych przykurczów stawowych i artrofibrozy oraz zaopatrzenia ograniczonych ubytków chrząstki,
- poznania patomechaniki deformacji w obrębie narządu ruchu w przebiegu zapalnych chorób stawów,
- opracowania zasad rehabilitacji w leczeniu i profilaktyce dysfunkcji narządu ruchu w przebiegu zapalnych chorób stawów i w procesie starzenia,
- określenia znaczenia krioterapii w leczeniu chorób reumatycznych,
- opracowania zasad usprawniania i profilaktyki złamań u chorych z osteoporozą.

W okresie działalności Instytutu Reumatologii jego pracownicy opublikowali 6247 prac naukowych, w tym 1211 w czasopiśmie zagranicznych, a także przedstawili 1011 doniesień na zjazdach i konferencjach naukowych krajowych oraz międzynarodowych. Pracownicy Instytutu Reu-

matologii i struktury wewnętrznych narządów z celem zastosowania tej wiedzy w procesie diagnostycznym, leczeniu, monitorowaniu i zapobieganiu chorobom reumatycznym. Działalność badawcza Instytutu jest wielokierunkowa i obejmuje wiele aspektów związanych z chorobami reumatycznymi, skupiając się głównie na:

- Definiowanie roli fibroblastycznych synowocytów, szpiku kostnego, tkanki tłuszczowej stawowej i pozastawowej, produkcji cytokin i kluczowych mediatorów dojrzewania i aktywacji osteoklastów w inicjacji i podtrzymaniu procesu zapalnego i destrukcji stawów z celem racjonalnej interwencji terapeutycznej;
  - Doskonalenie i wprowadzenie do praktyki nowoczesnych metod diagnostycznych: biochemicznych, immunologicznych, morfologicznych, immunohistochemicznych i obrazowych (ultrasonografii, tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego) w różnych postaciach układowych chorób tkanki łącznej u dorosłych i pacjentów w wieku rozwojowym;
  - Wykazanie odrębności klinicznej różnych postaci układowych chorób tkanki łącznej u dorosłych i pacjentów w wieku rozwojowym;
  - Wprowadzenie nowoczesnych leków modyfikujących przebieg choroby, w tym leków biologicznych, nowych strategii terapeutycznych w leczeniu układowych chorób tkanki łącznej;
  - Zastosowanie współczesnych metod oceny aktywności choroby, postępu zmian radiologicznych, niepełnosprawności oraz ścisłej kontroli choroby;
  - Poznanie czynników warunkujących rozwój niepełnosprawności u osób z chorobami reumatycznymi i opracowanie metod zapobiegających jej wystąpieniu;
  - Opracowanie rekomendacji postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w najczęstszych chorobach reumatycznych u dorosłych i chorych w wieku rozwojowym (w 2004 r. i aktualizacja w 2011 r.);
  - Udoskonalenie metod chirurgicznego leczenia zmian destrukcyjnych stawów, w tym: bezcementowej endoprotezoplastyki stawu biodrowego, endoprotezoplastyki stawu kolanowego, zabiegów rekonstrukcyjnych i endoprotez stawów ręki z użyciem nowoczesnych technik operacyjnych;
  - Wprowadzenie zabiegów artroskopowych do leczenia utrwalonych przykurczów stawowych i artrofibrozy oraz zaopatrzenia ograniczonych ubytków chrząstki;
  - Poznanie patomechaniki deformacji w obrębie narządu ruchu w przebiegu zapalnych chorób stawów;
  - Opracowanie zasad rehabilitacji w leczeniu i profilaktyce dysfunkcji narządu ruchu w przebiegu zapalnych chorób stawów i w procesie starzenia;
  - Określenie znaczenia krioterapii w leczeniu chorób reumatycznych;
  - Opracowanie zasad usprawniania i profilaktyki złamań u chorych z osteoporozą.
- and the structure of internal organs with the aim of applying this knowledge in the diagnostic process, treatment, monitoring and prevention of rheumatological diseases. The Institute's research activities are multi-directional and include many aspects connected with rheumatic disease issues, focusing mainly on:
- Defining the role of fibroblastic synovocytes, bone marrow, articular and extra-articular adipose tissue, cytokine production and key mediators of osteoclast maturation and activation in the initiation and perpetuation of the inflammatory process and joint destruction with the aim of providing rational therapeutic intervention;
  - Perfecting modern diagnostic procedures and their introduction into practice: biochemical, immunological, morphological, immuno-histochemical, and imaging techniques (US, MRI, CT) used in various forms of systemic diseases of the connective tissue in adult and paediatric patients;
  - Demonstrating the clinical distinctness of various forms of systemic disease of the connective tissue in adult and paediatric patients;
  - Introducing modern disease-modifying medications, including biological drugs, new therapeutic strategies for the treatment of systemic diseases of the connective tissue;
  - Using modern methods for assessing disease activity, progression of radiological changes, disability, and strict disease control;
  - Identifying factors that determine the development of disability in patients with rheumatic diseases and developing methods that would prevent disability;
  - Formulating recommendations regarding diagnostic and therapeutic procedures in the most common rheumatic diseases in adults and children (in 2004, updated in 2011);
  - Perfecting methods of surgical treatment of destructive joint lesions, including hip arthroplasty without cement, knee arthroplasty, reconstructive procedures and hand arthroplasty using modern surgical procedures;
  - Introducing arthroscopic procedures to treat chronic joint contractures and arthrofibrosis, and also to manage localised cartilage deficits;
  - Identifying the pathomechanics of deformations within the musculoskeletal system in the course of inflammatory joint disease;
  - Developing principles of rehabilitation in the treatment and prevention of musculoskeletal system dysfunction in the course of inflammatory diseases of the joints and the ageing process;
  - Defining the role of cryotherapy in the treatment of rheumatic diseases;
  - Formulating the principles of rehabilitation and prevention of bone fractures in patients with osteoporosis.

matologii byli także redaktorami i/lub autorami 653 książek bądź rozdziałów w książkach dotyczących chorób reumatycznych. Uzyskano 30 grantów z funduszy krajowych, finansowanych przez KBN i MNiSW, oraz dwa granty finansowane przez Unię Europejską.

Od 1970 r. Rada Naukowa Instytutu przeprowadziła 139 przewodów doktorskich, a od 1975 r. ukończonych zostało 28 przewodów habilitacyjnych. Na wniosek Rady Naukowej Instytutu Reumatologii 24 samodzielnych pracowników nauki otrzymało tytuł profesora.

Współpraca międzynarodowa i krajowa

Instytut Reumatologiczny współpracował i współpracuje z licznymi międzynarodowymi ośrodkami reumatologicznymi. Długotrwała współpraca prowadzona była między instytutami reumatologicznymi w Warszawie i w Moskwie (1970–1995). Tematyka współpracy obejmowała liczne zagadnienia, w tym przede wszystkim kliniczne i immunologiczne aspekty u chorych z różnymi postaciami zapalenia naczyń.

Wspólne badania nad przebiegiem reumatoidalnego zapalenia stawów i jego następstwami, nad toczeniem rumieniowatym układowym, zespołem antyfosfolipidowym prowadzono z ośrodkami reumatologicznymi w Londynie i Bath (Wielka Brytania) w latach 1976–2001. Badania nad mediatorami zapalnymi, zaburzeniami immunologicznymi oraz problematyka występowania amyloidozy w przebiegu chorób reumatycznych była przedmiotem badań przy współpracy z Uniwersytetem Medycznym w Rochester (USA). Instytut Reumatologii w Warszawie współpracował z analogicznym Instytutem w Wilnie w zakresie optymalizacji strategii terapeutycznych w reumatoidalnym zapaleniu stawów. Podobna tematyka była przedmiotem współpracy z uniwersyteckimi ośrodkami reumatologicznymi w Finlandii (Tampere, Heinola).

Obecnie prowadzona jest współpraca z Instytutem Reumatologicznym w Pradze na temat zapalenia wielomięśniowego oraz z Instytutem G. Gasliniego w Genui (Włochy) i ACR-Philadelphia (USA) w zakresie efektywności i bezpieczeństwa terapii biologicznej oraz kryteriów diagnostycznych różnych postaci zapalenia mięśni u chorych w wieku rozwojowym.

Instytut Reumatologiczny współpracuje również z krajowymi placówkami naukowymi, takimi jak: Warszawski Uniwersytet Medyczny, Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, Centrum Zdrowia Dziecka, a także Państwowy Zakład Higieny.

Konsultanci i prezesi Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego z Instytutu Reumatologii

Samodzielni pracownicy naukowcy z Instytutu Reumatologii pełnili i pełnią różnorodne liczne prestiżowe funk-

In the course of its existence, personnel of the Institute of Rheumatology have published 6247 scientific papers, including 1211 printed in foreign journals, and have, in addition, presented 1011 reports during national and international symposia and conferences. Personnel of the Institute of Rheumatology have also been editors and/or authors of 653 books or book chapters on rheumatological diseases. The Institute has obtained 30 nationally funded grants, financed by KBN (State Committee for Scientific Research) and MNiSW (Ministry of Science and Higher Education), and two grants financed by the European Union.

Since 1970, the Scientific Council of the Institute has supervised 139 doctoral procedures and 28 habilitation procedures have been completed since 1975. Twenty four independent scientists have been awarded the title of professor on the recommendation of the Scientific Council of the Institute of Rheumatology.

International and Domestic Cooperation

The Institute of Rheumatology has collaborated and continues to collaborate with many international rheumatological centres. Between 1970 and 1995 the institutes of rheumatology in Warsaw and Moscow were engaged in long-term collaboration. The subject matter of this collaboration consisted of many issues, first and foremost the clinical and immunological aspects of various forms of vasculitis.

In the years 1976–2001, the Institute conducted joint studies on the course of rheumatoid arthritis and its consequences, systemic lupus erythematosus and antiphospholipid syndrome in co-operation with rheumatological centres in London and Bath (Great Britain). Studies of inflammation mediators, immunological aberrations and the issue of amyloidosis in the course of rheumatic disease was the subject of co-operation with the Medical University of Rochester (USA). The Institute of Rheumatology in Warsaw collaborated with its counterpart in Vilnius on optimisation of therapeutic strategies in rheumatoid arthritis. The subject matter of the co-operation with university rheumatological centres in Finland (Tampere, Heinola) was similar.

At present, the Institute is engaged in mutual co-operation with the Institute of Rheumatology in Prague, working on the subject of polymyositis, and with the G. Gaslini Institute of Genoa (Italy) and ACR-Philadelphia (USA) regarding the efficacy and safety of biological therapy and diagnostic criteria of various forms of myositis in paediatric patients.

In addition, the Institute of Rheumatology collaborates with domestic scientific institutions, such as the Medical University of Warsaw, the Postgraduate Medical Training Centre (*Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego*), the Children's Memorial Health Institute (*Centrum Zdrowia Dziecka*), and also the National Institute of Hygiene (*Państwowy Zakład Higieny*).

cje w zakresie organizacji opieki reumatologicznej, ortopedycznej i rehabilitacyjnej (tab. I, II).

Działalność dydaktyczna

Działalność dydaktyczna Instytutu Reumatologii prowadzona jest od początku jego powstania i dotyczy kształcenia lekarzy w zakresie teoretycznych i praktycznych zagadnień związanych z chorobami reumatycznymi. Początkowo była to samodzielna inicjatywa Instytutu, a od 1953 r. prowadzona jest we współpracy z Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego (CMKP). Aktualnie wspólnie z CMKP prowadzone są kursy specjalizacyjne i doskonalące w zakresie reumatologii oraz ortopedii i traumatologii. Instytut organizuje ponadto kursy doskonalące dla specjalistów reumatologów, kursy doskonalące dla lekarzy podstawowej opieki medycznej (POZ), kursy doskonalące z reumatologii dla pielęgniarek i rehabilitantów, wykłady i ćwiczenia z reumatologii i rehabilitacji medycznej dla studentów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (WUM) oraz wykłady i ćwiczenia z reumatologii dla studentów anglojęzycznych WUM (*English Division*), jak również wykłady i ćwiczenia z rehabilitacji medycznej dla studentów Akademii Wychowania Fizycznego. Dla pacjentów cierpiących na choroby reumatyczne prowadzone są liczne akcje edukacyjne w postaci wykładów i pogadarek, wydawane są także różne materiały informacyjne i artykuły oświatowe.

Consultants and Chairmen of the Polish Society for Rheumatology from the Institute of Rheumatology

Independent scientists from the Institute of Rheumatology have fulfilled and continue to fulfil various prestigious functions involving the organisation of rheumatological, orthopaedic and rehabilitative health care (Tables I, II).

Didactic Activities

The Institute of Rheumatology has been involved in didactic activities since its creation and offers training for medical professionals on theoretical and practical issues connected with rheumatic diseases. Initially the independent initiative of the Institute, subsequently, since 1953, this activity has been conducted in collaboration with the Postgraduate Medical Training Centre (*Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego – CMKP*). At present the Institute, in association with CMKP, conducts specialist and advanced training courses in rheumatology, and orthopaedics and traumatology. In addition, the Institute conducts advanced training courses for specialists in rheumatology, advanced training courses for physicians – primary health care providers (POZ), advanced training courses in rheumatology for nurses and rehabilitation therapists, lectures and classes on rheumatology and medical

Tabela I. Konsultanci z Instytutu Reumatologii
Table I. Consultants from the Institute of Rheumatology

Konsultanci krajowi/National consultants	
reumatologia/rheumatology	prof. dr hab. med. Eugeniusz Małydk (1976–1980)
	dr hab. med. Sylwester Jakubowski (1980–1982)
	prof. dr hab. med. Maria Sadowska-Wróblewska (1983–1988)
	prof. dr hab. med. Jan Ryżewski (1988–1992)
	prof. dr hab. med. Henryka Małydk (1992–1995)
ortopedia i traumatologia narządu ruchu/orthopaedics and traumatology of the musculoskeletal system	prof. dr hab. med. Paweł Małydk (od 2011 r.)
rehabilitacja medyczna/medical rehabilitation	prof. nadzw., dr hab. med. Krystyna Księżopolska-Orłowska (od 2011 r.)
ginekologia onkologiczna/oncological gynaecology	prof. dr hab. med. Jerzy Stelmachów (2009 – nadal)
Konsultanci wojewódzcy/Regional consultants	
reumatologia/rheumatology	dr hab. med. Blandyna Brzezińska (1978–1995)
	prof. dr hab. med. Jacek Pazdur (1995–2011)
	dr med. Marzena Olesińska (od 2011 r.)

Tabela II. Prezesi Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego (PTR) z Instytutu Reumatologii
Table II. Presidents of the Polish Society for Rheumatology from the Institute of Rheumatology

prof. dr hab. med. Eleonora Reicher (1957–1962)
prof. dr hab. med. Jadwiga Wawrzyńska-Pągowska (1962–1972)
dr hab. med. Elżbieta Kawenoki-Minc (1972–1980)
prof. dr hab. med. Eugeniusz Małydk (1980–1988)
prof. dr hab. med. Henryka Małydk (1988–1996)
prof. dr hab. med. Anna Filipowicz-Sosnowska (1996–2004)
prof. dr hab. n. biol. Włodzimierz Maśliński (2004–2008)
<p>Prof. dr hab. med. Maria Sadowska-Wróblewska w 1987 r. została wybrana na prezydenta Europejskiej Ligi do Walki z Chorobami Reumatologicznymi (EULAR)/   In 1987, Professor Maria Sadowska-Wróblewska MD, PhD was elected the President of the European League Against Rheumatism (EULAR)</p>

W klinikach Instytutu Reumatologii staże specjalizacyjne z zakresu chorób wewnętrznych, pediatrii, reumatologii, dermatologii, rehabilitacji oraz ortopedii i traumatologii odbywają liczni specjalizujący się lekarze.

Działalność wydawnicza

Jednym z pierwszych organów prasowych dotyczącym chorób reumatycznych, wydanych w okresie powojennym w Polsce, były „Zagadnienia gośćca” opublikowane w formie książkowej w 1949 r., pod redakcją prof. dr hab. med. Eleonory Reicher. W latach 1952–1957 wydawane były „Zeszyty poświęcone Reumatologii” (wydawnictwo nieciągłe), których redaktorem był prof. dr hab. med. Edward Rużyłto. Od 1954 do 1959 r. wydawano „Postępy Reumatologii” (PZWL) (wydawnictwo nieciągłe), których redaktorem była prof. E. Reicher, a następnie „Reumatologia Polska” (PZWL) pod redakcją prof. dr hab. med. Włodzimierza Brühla. W latach 1961–1975 w Instytucie Reumatologii wydawany był powielaczowo „Reumatologiczny Biuletyn Informacyjny”, zawierający streszczenia istotnych doniesień z piśmiennictwa międzynarodowego (ogółem ukazało się 58 zeszytów). Biuletyn opracowywany był przez dr hab. med. Elżbietę Kawenoki-Minc wraz z zespołem pracowników Instytutu. Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego wydało z inicjatywy Instytutu Reumatologicznego cztery tomy „Postępów Reumatologii” autorstwa pracowników Instytutu (w latach: 1975, 1978, 1986, 1991), w których ujęto w sposób podręcznikowy różne zagadnienia z zakresu reumatologii. Od 1963 r., wspólnie z Polskim Towarzystwem Reumatologicznym, Instytut wydaje początkowo kwartalnik, a obecnie dwumiesięcznik „Reumatologia”. Kolejnymi

rehabilitation for students of the Medical University of Warsaw (*Warszawski Uniwersytet Medyczny – WUM*) and lectures and classes on rheumatology for WUM English-speaking students (English Division), as well as lectures and classes on medical rehabilitation for students of the Academy of Physical Education (*Akademia Wychowania Fizycznego – AWF*). Many educational initiatives are directed at patients suffering from rheumatic diseases, in the form of lectures and informal talks, as well as various informational materials and educational articles.

The clinics of the Institute of Rheumatology offer internships in internal diseases, paediatrics, rheumatology, dermatology, rehabilitation, and orthopaedics and traumatology for a large number of MDs training to become specialists.

Publications

One of the first publications dealing with the subject of rheumatic diseases, issued in Poland in the period following WW2, was *Zagadnienia gośćca*, published in the book form in 1949 (Editor: Professor Eleonora Reicher MD, PhD). *Zeszyty poświęcone Reumatologii* (an intermittent publication) were published in the years 1952–1957; the editor was Professor Edward Rużyłto MD, PhD. *Postępy Reumatologii* (PZWL) (an intermittent publication), was published from 1954 to 1959, [Editor: Professor E. Reicher], followed by *Reumatologia Polska* (PZWL) (Editor: Professor Włodzimierz Brühl MD, PhD). In the years 1961–1975, the Institute of Rheumatology produced *Reumatologiczny Biuletyn Informacyjny*, which contained abstracts of important reports from international publications, using a duplicating machine (a total of 58 notebooks were pub-

redaktorami „Reumatologii” byli: prof. dr hab. med. Włodzimierz Brühl (1963–1988), prof. dr hab. med. Stanisław Luft (1989–1993), prof. dr hab. med. Jacek Pazdur (1994–2010). Obecnie funkcję redaktor naczelnej dwumiesięcznika „Reumatologia” pełni prof. dr hab. med. Anna Jędryka-Góral. Od 1956 r. i nadal w formie powielaczowej wydawane są coroczne „Sprawozdania z działalności Instytutu Reumatologii”, zawierające aktualne informacje o kierunkach badań naukowych prowadzonych w Instytucie, uzyskanych stopniach naukowych, publikacjach, udziałach w zjazdach i konferencjach naukowych oraz działalności leczniczej i edukacyjnej.

lished). The bulletin was compiled by Elżbieta Kawenoki-Minc MD, PhD together with a group of Institute personnel. On the initiative of the Institute of Rheumatology, the Postgraduate Medical Training Centre (CMKP) published four volumes of *Postępy Reumatologii* written by Institute personnel (in the years 1975, 1978, 1986, and 1991), which dealt with various rheumatological issues presented in the textbook form. Since 1963, the Institute, together with the Polish Society for Rheumatology (*Polskie Towarzystwo Reumatologiczne*), has been publishing “Rheumatology” (*Reumatologia*), initially as a quarterly publication and currently a bi-monthly journal. Subsequent editors of “Rheumatology” were: Professor Włodzimierz Brühl MD, PhD (1963–1988), Professor Stanisław Luft MD, PhD (1989–1993), and Professor Jacek Pazdur MD, PhD (1994–2010). The present Editor-in-Chief of the bi-monthly publication is Professor Anna Jędryka-Góral MD, PhD. The annual publication *Sprawozdania z działalności Instytutu Reumatologii*, published since 1956 and still produced using a duplicating machine, contains current information on the direction of research projects conducted by the Institute, degrees awarded, publications, participation in congresses and scientific conferences, as well as therapeutic and educational activities.

Artykuł został przygotowany na podstawie piśmiennictwa 1–4.
The article was prepared based on the references 1-4.

Piśmiennictwo

1. Kawenoki-Minc E. Historia Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego. *Reumatologia* 1986; 24: 126-143, 321-326 oraz *Reumatologia* 1987; 25: 134-143.
2. Małyk H, Filipowicz-Sosnowska A. Jubileusz 70-lecia Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego, Warszawa 2001 (folder sponsorowany przez GlaxoSmithKline).
3. Luft S. 50 lat w służbie chorym, lecznictwu i nauce. *Służba Zdrowia* 2001; 33-36.
4. *Sprawozdania z działalności Instytutu Reumatologii w Warszawie za lata 1956–2010*. Wyd. Instytut Reumatologii.